

32003L0055

15.7.2003

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKEJ ÚNIE

L 176/57

**SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY č. 2003/55/ES
z 26. júna 2003**

o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 47 ods. 2, článok 55 a 95,

so zreteľom na návrhy Komisie ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,

po konzultácii s Výborom pre regióny,

v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 Zmluvy ⁽³⁾,

keďže:

(1) Smernica 98/30/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. júna 1998 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom ⁽⁴⁾ významne prispela k vytvoreniu vnútorného trhu s plynom.

(2) Skúsenosti s vykonávaním tejto smernice poukázali na výhody, ktoré môžu vyplývať z vnútorného trhu s plynom, v zmysle zvýšenia účinnosti, zníženia cien, vyššej úrovne služieb a zvýšenia konkurencieschopnosti. Avšak stále pretrvávajú významné nedostatky a možnosti na zlepšenie fungovania tohto trhu, potrebné sú najmä konkrétne ustanovenia na zabezpečenie rovnosti podmienok a zníženia rizík dominantného postavenia na trhu a koristníckeho správania sa, zabezpečenie nediskriminačných taríf za prepravu a distribúciu cez prístup do siete na základe taríf zverejnených pred ich vstupom do platnosti a zabezpečenie ochrany práv malých a zraniteľných odberateľov.

(3) Rada Európy na svojom zasadnutí v Lisabone v dňoch 23. a 24. marca 2000 vyzvala na rýchle začatie prác k dokončeniu vnútorného trhu v odvetviach elektriny aj plynu a na urýchlenie liberalizácie v týchto odvetviach s cieľom dosiahnuť plnú funkčnosť vnútorného trhu. Európsky parlament vo svojej rezolúcii zo 6. júla 2000 na podnet druhej správy Komisie o stave liberalizácie energetických trhov požiadal Komisiu, aby prijala podrobný časový harmonogram na dosiahnutie presne definovaných cieľov smerovaných k postupnej, ale v konečnom dôsledku úplnej liberalizácii energetického trhu.

(4) Slobody, ktoré zmluva zaručuje obyvateľom Európy – voľný pohyb tovaru, voľné poskytovanie služieb a sloboda usadiť sa –, sú možné len v prostredí úplne otvoreného trhu, ktorý umožní všetkým odberateľom slobodne si vyberať dodávateľov a všetkým dodávateľom slobodne dodávať svojim odberateľom.

(5) So zreteľom na predpokladaný rast závislosti v súvislosti so spotrebou zemného plynu je potrebné zvážiť iniciatívy a opatrenia na podporu vzájomných dohôd pre prístup do sietí tretích krajín a integráciu trhu.

(6) Hlavné prekážky na dosiahnutie plne fungujúceho a konkurencieschopného vnútorného trhu súvisia okrem iného s problémami prístupu do siete, prístupu k zásobníkom, problematikou taríf, interoperabilitou sústav a rôznymi úrovňami otvorenia trhu medzi členskými štátmi.

(7) Aby mohla fungovať hospodárska súťaž, musí byť prístup do siete nediskriminačný, transparentný a za spravodlivé ceny.

(8) Pre ukončenie budovania vnútorného trhu so zemným plynom má rozhodujúcu úlohu nediskriminačný prístup do siete prevádzkovateľov prepravnej a distribučnej sústavy. Prevádzkovateľ prepravnej alebo distribučnej sústavy môže pozostávať z jedného alebo viacerých podnikov.

(9) V prípade plynárenského podniku vykonávajúceho prepravu, distribúciu, uskladňovanie alebo činnosti týkajúce sa skvapalneného zemného plynu (LNG), ktorý je z hľadiska právnej formy oddelený od podnikov vykonávajúcich činnosti spojené s ťažbou alebo dodávkou, môže byť určeným

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 240 E, 28.8.2001, s. 60 a Ú. v. ES C 227 E, 24.9.2002, s. 393.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 36, 8.2.2002, s. 10.

⁽³⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 13. marca 2002 (Ú. v. ES C 47 E, 27.2.2003, s. 367), spoločná pozícia Rady z 3. februára 2003 (Ú. v. ES C 50 E, 4.3.2003, s. 36) a rozhodnutie Európskeho parlamentu zo 4. júna 2003 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 204, 21.7.1998, s. 1.

prevádzkovateľom sústavy ten istý podnik, ktorý vlastní danú infraštruktúru.

- (10) Pre zabezpečenie efektívneho a nediskriminačného prístupu do siete je vhodné, aby tam, kde existujú vertikálne integrované podniky, boli prepravné a distribučné sústavy prevádzkované právne samostatnými organizačnými jednotkami. Komisia by mala zhodnotiť opatrenia s rovnakým účinkom vyvinuté členskými štátmi na dosiahnutie tejto požiadavky, a tam kde je to vhodné, predložiť návrhy na zmenu a doplnenie tejto smernice.

Je tiež vhodné, aby prevádzkovatelia prepravnej a distribučnej sústavy mali účinné rozhodovacie právomoci týkajúce sa aktív potrebných na údržbu, prevádzku a rozvoj sietí, ak spomínané aktíva vlastní a prevádzkujú vertikálne integrované podniky.

Je však dôležité rozlišovať medzi takýmto právnym oddelením a oddelením vlastníctva. Právne oddelenie neznamená zmenu vlastníctva majetku ani nebráni tomu, aby boli podobné alebo rovnaké podmienky zamestnanosti uplatňované v celej skupine vertikálne integrovaných podnikov. Je však potrebné zabezpečiť nediskriminačný charakter rozhodovacieho procesu pomocou organizačných opatrení týkajúcich sa nezávislosti osôb s rozhodovacími právomocami.

- (11) Aby sa zabránilo neúmernému finančnému a administratívne zaťaženiu malých distribučných spoločností, členské štáty by mali byť, kde je to nevyhnutné, schopné oslobodiť takéto spoločnosti od požiadaviek na právne oddelenie distribúcie.

- (12) Aby sa podporilo uzatváranie zmlúv plynárenských spoločností zriadených v členskom štáte na dodávku plynu oprávneným odberateľom v inom členskom štáte, členské štáty, a kde je to vhodné, národné regulačné orgány by mali pracovať na vytváraní jednotných podmienok a rovnakého stupňa oprávnenosti pre celý vnútorný trh.

- (13) Existencia účinnej regulácie vykonávanej jedným alebo viacerými národnými regulačnými orgánmi je dôležitým faktorom pre zaručenie nediskriminačného prístupu do siete. Funkcie, kompetencie a správne právomoci regulačných orgánov špecifikujú členské štáty. Je dôležité, aby regulačné orgány vo všetkých členských štátoch mali rovnaký minimálny súbor kompetencií. Tieto orgány by mali mať kompetencie na stanovenie alebo schvaľovanie taríf alebo aspoň metodík používaných pre výpočet prepravných a distribučných taríf a taríf za prístup k zariadeniam so skvapalneným zemným plynom (LNG). Aby sa zabránilo neistote a nákladným a časovo náročným sporom, mali by byť tieto tarify pred ich vstúpením do platnosti uverejnené.

- (14) Komisia naznačila svoj zámer vytvoriť Európsku skupinu regulátorov pre elektrinu a plyn, ktorá bude predstavovať vhodný poradný mechanizmus pre podporu spolupráce a koordináciu národných regulačných orgánov na podporu rozvoja vnútorného trhu s elektrinou a plynom a prispieje k zhodnému uplatňovaniu ustanovení tejto smernice a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES z 26 júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou ⁽¹⁾ a nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 1228/2003 z 26. júna 2003 o podmienkach prístupu do siete pre cezhraničné výmeny elektrickej energie ⁽²⁾ vo všetkých členských štátoch.

- (15) Pre zabezpečenie účinného prístupu pre všetkých účastníkov na trhu, vrátane novovstupujúcich, sú potrebné nediskriminačné a náklady odrážajúce mechanizmy vyrovnávania nerovnováhy. Okamžite po dosiahnutí dostatočnej likvidity trhu s plynom je to možné dosiahnuť stanovením transparentných trhových mechanizmov pre dodávku a nákup plynu potrebných v rámci požiadaviek na vyrovnávanie nerovnováhy. Pri absencii takéhoto likvidného trhu musia hrať národné regulačné orgány aktívnu úlohu pri zabezpečení, aby tieto tarify za vyrovnávanie nerovnováhy boli nediskriminačné a aby odrážali náklady. Súčasne je potrebné poskytnúť vhodné stimuly k vyrovnanému vstupu a odberu plynu a neohrozovaniu sústavy.

- (16) Národné regulačné orgány by mali byť schopné stanoviť alebo schvaľovať tarify alebo metodiky výpočtu taríf na základe návrhu prevádzkovateľa prepravnej sústavy alebo prevádzkovateľa/-ov distribučnej sústavy alebo prevádzkovateľa sústavy LNG alebo na základe návrhu odsúhlaseného medzi týmto prevádzkovateľom/-mi a užívateľmi siete. Vykonávaním týchto úloh majú národné regulačné orgány zabezpečiť, aby boli prepravné a distribučné tarify nediskriminačné a odrážali náklady a mali by brať do úvahy dlhodobé marginálne náklady, náklady, ktoré nie sú účinné pre sieť, vyplývajúce z riadiacich opatrení na strane spotreby.

- (17) Výhody vyplývajúce z vnútorného trhu majú byť dostupné pre celý priemysel a obchod spoločnosti, vrátane malých a stredných podnikov, a pre všetkých obyvateľov spoločnosti v čo najkratšom čase, z dôvodov spravodlivosti, konkurencieschopnosti a nepriamo aj vytvorenia nových pracovných miest v dôsledku rastu efektívnosti, ktorú dosiahnu podniky.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 176, 15.7.2003, s. 37.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 176, 15.7.2003, s. 1.

- (18) Odberatelia plynu majú mať možnosť slobodne si vybrať svojho dodávateľa. Pri dokončovaní vnútorného trhu s plynom je však potrebné použiť postupný prístup spojený s konkrétnym konečným termínom, ktorý umožní priemyslu, aby sa prispôbil a aby sa zabezpečilo zavedenie vhodných opatrení a systémov na ochranu záujmov odberateľov a zabezpečilo ich reálne a účinné právo na výber dodávateľa.
- (19) Postupné otváranie trhov smerom k hospodárskej súťaži v plnom rozsahu by malo čo najskôr odstrániť rozdiely medzi členskými štátmi. Transparentnosť a istota musí byť pri zavádzaní tejto smernice zaručená.
- (20) Smernica 98/30/ES prispieva k prístupu k zásobníkom ako súčasťou plynárenskej sústavy. Na základe skúseností získaných pri realizácii vnútorného trhu je potrebné zaviesť dodatočné opatrenia na objasnenie ustanovení o prístupe k zásobníkom a podporným službám.
- (21) Zásobníky patria k základným prostriedkom, medzi inými, pre realizáciu povinností služby vo verejnom záujme ako bezpečnosť dodávky. To by nemalo viesť k deformovaniu hospodárskej súťaže alebo k diskriminácii v prístupe k zásobníkom.
- (22) Pre zabezpečenie transparentných a nediskriminačných taríf na prístup k doprave je potrebné prijať ďalšie opatrenia. Tieto tarify sa majú vzťahovať na všetkých užívateľov na nediskriminačnom základe. Tam, kde sú zásobníky, akumulácia alebo podporné služby prevádzkované na dostatočne konkurenčnom trhu, môže byť prístup umožnený na základe transparentných a nediskriminačných trhových mechanizmov.
- (23) V záujme bezpečnosti dodávky je potrebné monitorovať rovnováhu medzi ponukou a dopytom v jednotlivých členských štátoch a po monitorovaní by mali nasledovať správy o situácii na úrovni spoločenstva, prihliadnúc na prepojavaciu kapacitu medzi oblasťami. Toto monitorovanie je potrebné vykonávať včas, aby mohli byť podniknuté vhodné opatrenia, ak dôjde k ohrozeniu bezpečnosti dodávky. K zabezpečeniu stabilnej dodávky plynu by mala prispieť výstavba a údržba nevyhnutnej sieťovej infraštruktúry, vrátane prepojovacej kapacity.
- (24) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby pri dodržaní nevyhnutných požiadaviek na kvalitu mali bioplyn, iné druhy plynov z biomasy a iné druhy plynu zaručený nediskriminačný prístup do plynárenskej sústavy za predpokladu, že takýto prístup je trvalo zlučiteľný s príslušnými technickými pravidlami a bezpečnostnými normami. Tieto pravidlá a normy by mali zabezpečiť, aby mohli byť tieto druhy plynu technicky a bezpečne vtláčané a prepravované v sústave zemného plynu a majú sa tiež venovať chemickým vlastnostiam týchto plynov.
- (25) Dôležitou súčasťou dodávky plynu v členských štátoch budú aj naďalej dlhodobé zmluvy a je potrebné ich zachovať ako možnosť pre plynárenské dodávateľské podniky, pokiaľ nenarúšajú ciele tejto smernice a sú v súlade so zmluvou, vrátane pravidiel hospodárskej súťaže. Preto je potrebné brať ich do úvahy pri plánovaní dodávateľskej a prepravnej kapacity plynárenských podnikov.
- (26) Aby sa zabezpečilo udržanie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme v spoločenstve, všetky opatrenia členských štátov na dosiahnutie cieľov tejto smernice musia byť pravidelne oznamované Komisii. Komisia má pravidelne uverejňovať správy analyzujúce opatrenia prijaté na národnej úrovni na dosiahnutie cieľov služby vo verejnom záujme a porovnávajúce ich účinnosť s cieľom vydania odporúčaní týkajúcich sa opatrení, ktoré by mali byť zavedené na národnej úrovni pre dosiahnutie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme.
- Členské štáty by mali zabezpečiť, aby odberatelia pri pripojení na plynárenskú sústavu boli informovaní o svojich právach na dodávku zemného plynu v stanovenej kvalite a za primerané ceny. Opatrenia členských štátov na ochranu konečných odberateľov sa môžu líšiť v závislosti od toho, či ide o domácnosti a malé a stredné podniky.
- (27) Rešpektovanie požiadaviek služby vo verejnom záujme je pre túto smernicu zásadné a je dôležité, aby táto smernica stanovovala spoločné minimálne normy rešpektované všetkými členskými štátmi zohľadňujúce ciele ochrany spotrebiteľa, bezpečnosti dodávky, ochrany životného prostredia a rovnocennej úrovne hospodárskej súťaže vo všetkých členských štátoch. Je dôležité, aby požiadavky služby vo verejnom záujme mohli byť interpretované na národnom princípe s ohľadom na okolnosti daného štátu pod podmienkou dodržiavania právnych predpisov spoločenstva.
- (28) Medzi opatrenia prijaté členskými štátmi na dosiahnutie cieľov sociálnej a hospodárskej súdržnosti môže patriť najmä poskytnutie adekvátnych ekonomických stimulov s použitím tam, kde je to vhodné, všetkých existujúcich nástrojov štátu aj spoločenstva. Tieto nástroje môžu obsahovať aj mechanizmy zodpovednosti pre zaručenie nevyhnutných investícií.
- (29) V rozsahu, v akom opatrenia prijaté členskými štátmi pre splnenie povinností služby vo verejnom záujme predstavujú štátnu pomoc podľa článku 87 ods. 1 Zmluvy, existuje povinnosť oznamovať ich Komisii podľa článku 88 ods. 3 Zmluvy.

- (30) Cieľ navrhovaného postupu, t. j. vytvorenie plne funkčného vnútorného trhu s plynom, na ktorom prevažuje spravodlivá hospodárska súťaž, nemôže byť v dostatočnej miere dosiahnutý jednotlivými členskými štátmi, a preto z dôvodov rozsahu a účinkov tohto postupu môže byť dosiahnutý lepšie na úrovni spoločenstva, spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade s princípom subsidiarity a proporcionality stanoveným v článku 5 Zmluvy. V súlade s princípom proporcionality stanoveným v tomto článku neprekračuje táto smernica rámec opatrení nevyhnutných na dosiahnutie tohto cieľa.
- (31) Na základe skúseností získaných počas účinnosti smernice Rady 91/296/EHS z 31. mája 1991 o tranzite zemného plynu sieťami ⁽¹⁾ je potrebné prijať opatrenia na zabezpečenie jednotných a nediskriminačných režimov prístupu k preprave, vrátane cezhraničných tokov plynu medzi členskými štátmi. Aby sa zabezpečilo jednotné zaobchádzanie v prístupe k plynárenským sieťam, a to aj v prípade tranzitu, je potrebné túto smernicu zrušiť bez toho, aby bola dotknutá kontinuita zmlúv uzavretých podľa uvedenej smernice. Zrušenie smernice 91/296/EHS nemá brániť dlhodobým zmluvám, ktoré budú uzavreté v budúcnosti.
- (32) Vzhľadom na rozsah zmien a doplnení, ktoré sa vytvárajú k smernici 98/30/ES, je z dôvodov prehľadnosti a racionalizácie žiaduce, aby boli predmetné ustanovenia prepracované.
- (33) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady prijaté najmä Chartou základných práv Európskej únie.
- (34) Opatrenia potrebné na zavádzanie tejto smernice majú byť prijaté v súlade s rozhodnutím Rady č. 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu ⁽²⁾,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

ROZSAH PÔSOBNOSTI A DEFINÍCIE

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica ustanovuje spoločné pravidlá pre prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie zemného plynu. Definuje

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 147, 12.6.1991, s. 37. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou Komisie č. 95/49/ES (Ú. v. ES L 233, 30.9.1995, s. 86).

⁽²⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

pravidlá vzťahujúce sa na organizačné usporiadanie a fungovanie plynárenstva, prístup na trh, kritériá a postupy uplatňované pri udeľovaní povolení na prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie zemného plynu a na prevádzku sústav.

2. Pravidlá stanovené touto smernicou pre zemný plyn, vrátane skvapalneného zemného plynu (LNG), sa uplatňujú aj na bioplyn a plyn z biomasy alebo iné druhy plynu, pokiaľ sa takéto plyny dajú technicky a bezpečne vtláčať do sústavy a prepravovať v sústave zemného plynu.

Článok 2

Definície

Na účely tejto smernice:

1. „plynárenský podnik“ znamená každú fyzickú alebo právnickú osobu vykonávajúcu najmenej jednu z nasledujúcich činností: ťažba, preprava, distribúcia, dodávka, nákup alebo uskladňovanie zemného plynu, vrátane LNG, ktorá je zodpovedná za obchodné alebo technické úlohy alebo údržbu v súvislosti s týmito činnosťami, nezahŕňa však konečných odberateľov;
2. „ťažobná plynovodná sieť“ znamená každý plynovod alebo sieť plynovodov, prevádzkované alebo vybudované ako súčasť projektu ťažby ropy alebo plynu alebo používané na dopravu zemného plynu z jedného alebo viacerých miest ťažby do spracovateľského závodu, distribučného skladu alebo koncového pobrežného distribučného skladu;
3. „preprava“ znamená dopravu zemného plynu cez vysokotlakovú plynovodnú sieť inú než je ťažobná plynovodná sieť s cieľom dodania odberateľom, ale nezahŕňa samotnú dodávku;
4. „prevádzkovateľ prepravnej sústavy“ znamená fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá vykonáva činnosť prepravy a je zodpovedná za prevádzku, zabezpečenie údržby, a ak je to potrebné, za rozvoj prepravnej sústavy v danej oblasti a tam, kde je to aplikovateľné, aj za jej prepojenie s inými sústavami, za dlhodobú schopnosť sústavy uspokojiť primerané požiadavky na prepravu plynu;
5. „distribúcia“ znamená dopravu zemného plynu cez miestne alebo regionálne plynovodné siete s cieľom dodania odberateľom, ale nezahŕňa samotnú dodávku;
6. „prevádzkovateľ distribučnej sústavy“ znamená fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá vykonáva činnosť distribúcie a je zodpovedná za prevádzku, zabezpečenie údržby, a ak je to potrebné, za rozvoj distribučnej sústavy v danej oblasti a tam, kde je to uplatniteľné, aj za jej prepojenie s inými sústavami, za dlhodobú schopnosť sústavy uspokojiť primerané požiadavky na distribúciu plynu;

7. „dodávka“ znamená predaj, vrátane ďalšieho predaja zemného plynu, vrátane LNG, odberateľom;
8. „dodávateľský podnik“ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá vykonáva činnosť dodávky;
9. „zásobník“ znamená zariadenie používané na uskladňovanie zemného plynu a vlastnené alebo prevádzkované plynárenským podnikom, vrátane tej časti zariadení LNG, ktorá slúži na uskladňovanie, ale okrem časti používanej pre ťažobné činnosti a okrem zariadení vyhradených výlučne pre prevádzkovateľov prepravnej sústavy na vykonávanie ich činností;
10. „prevádzkovateľ zásobníkov“ znamená fyzickú alebo právnickú osobu vykonávajúcu činnosť uskladňovania, zodpovednú za prevádzku zásobníka;
11. „zariadenie LNG“ znamená distribučný sklad používaný na skvapalnenie zemného plynu alebo dovoz, vykládku a spätné splyňovanie LNG a zahŕňa podporné služby a dočasné uskladňovanie nevyhnutné pre proces spätného splyňovania a následné dodanie do prepravnej sústavy, nezahŕňa však žiadnu časť LNG distribučných skladov používaných na uskladňovanie;
12. „prevádzkovateľ sústavy LNG“ znamená fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá vykonáva činnosť skvapalňovania zemného plynu alebo dovoz, vykládku a spätné splyňovanie LNG a zodpovedá za prevádzku zariadenia LNG;
13. „sústava“ znamená všetky prepravné siete, distribučné siete, zariadenia LNG alebo zásobníky, vlastnené alebo prevádzkované plynárenským podnikom, vrátane akumulácie a jeho zariadení poskytujúcich podporné služby, a tie zariadenia prepojených podnikov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie prístupu k preprave, distribúcii a LNG;
14. „podporné služby“ znamená všetky služby nevyhnutné pre prístup k a prevádzkovanie prepravných alebo distribučných sietí alebo zariadení LNG alebo zásobníkov, vrátane vyrovnávania zaťaženia siete a zmiešavania plynu, avšak okrem zariadení vyhradených výlučne pre prevádzkovateľov prepravnej sústavy na vykonávanie ich činností;
15. „akumulácia“ znamená uskladňovanie plynu jeho stlačením v plynárenských prepravných a distribučných sústavách, ale okrem zariadení vyhradených pre prevádzkovateľov prepravnej sústavy na vykonávanie ich činností;
16. „prepojená sústava“ znamená niekoľko sústav, ktoré sú navzájom prepojené;
17. „prepojenie“ znamená prepravný plynovod, ktorý križuje alebo preklenuje hranicu medzi členskými štátmi s jediným účelom prepojenia národných prepravných sústav týchto členských štátov;
18. „priamy plynovod“ znamená plynovod na dopravu zemného plynu dopĺňujúci prepojenú sústavu;
19. „integrovateľný plynárenský podnik“ znamená vertikálne alebo horizontálne integrovateľný podnik;
20. „vertikálne integrovateľný podnik“ znamená plynárenský podnik alebo skupinu podnikov, ktorých vzájomné vzťahy sú definované v článku 3 ods. 3 nariadenia Rady (EHS) č. 4064/89 z 21. decembra 1989 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi ⁽¹⁾, ak daný podnik alebo skupina vykonáva aspoň jednu z činností prepravy, distribúcie, LNG alebo uskladňovania a aspoň jednu z činností ťažby alebo dodávky zemného plynu;
21. „horizontálne integrovateľný podnik“ znamená podnik vykonávajúci aspoň jednu z činností ťažby, prepravy, distribúcie, dodávky alebo uskladňovania zemného plynu a neplynárenskú činnosť;
22. „prepojené podniky“ znamená prepojené podniky, v zmysle článku 41 siedmej smernice Rady 83/349/EHS z 13. júna 1983, vychádzajúcej z článku 44 ods. 2 písm. g)(²) Zmluvy, o konsolidovaných účtovných zvierkach (²), a/alebo pridružené podniky v zmysle článku 33 ods. 1 tej istej zmluvy, alebo podniky, ktoré patria rovnakým akcionárom;
23. „užívatelia sústavy“ znamená fyzické alebo právnické osoby, ktoré dodávajú do sústavy alebo sú ňou zásobované;
24. „odberatelia“ znamená veľkoobchodných a konečných odberateľov zemného plynu a plynárenské podniky, ktoré nakupujú zemný plyn;
25. „odberatelia z radov domácností“ znamená odberateľov nakupujúcich zemný plyn pre vlastnú spotrebu v domácnosti;
26. „odberatelia mimo domácnosti“ znamená odberateľov nakupujúcich zemný plyn, ktorý nie je používaný pre spotrebu ich vlastnej domácnosti;
27. „koneční odberatelia“ znamená odberateľov, ktorí nakupujú zemný plyn pre ich vlastné použitie;
28. „oprávnení odberatelia“ znamená odberateľov, ktorí môžu slobodne nakupovať plyn od dodávateľa podľa vlastného výberu v zmysle článku 23 tejto smernice;

(¹) Názov smernice 83/349/EHS bol upravený tak, aby zohľadňoval prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 12 Amsterdamskej zmluvy; pôvodne odkazoval na článok 54 ods. 3 písm. g).

(²) Ú. v. ES L 395, 30.12.1989, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1310/97 (Ú. v. ES L 180, 9.7.1997, s. 1).

(²) Ú. v. ES L 193, 18.7.1983, s. 1. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 2001/65/ES Európskeho parlamentu a Rady (Ú. v. ES L 283, 27.10.2001, s. 28).

29. „velkoobchodný odberatelia“ znamená fyzické alebo právnické osoby, iné než prevádzkovatelia prepravnej sústavy a prevádzkovatelia distribučnej sústavy, ktoré nakupujú zemný plyn s cieľom ďalšieho predaja, vo vnútri alebo mimo sústavy, v ktorej sú zriadené;
30. „dlhodobé plánovanie“ znamená plánovanie dodávok a prepravnej kapacity plynárenských podnikov na dlhodobom základe s cieľom uspokojenia dopytu po zemnom plyne v sústave, diverzifikácie zdrojov a zabezpečenia dodávok odberateľov;
31. „vznikajúci trh“ znamená členský štát, v ktorom prvá komerčná dodávka na základe jeho prvej dlhodobej zmluvy na dodávku zemného plynu nebola vykonaná skôr ako pred 10 rokmi;
32. „bezpečnosť“ znamená jednak zabezpečenie dodávky zemného plynu a jednak technickú bezpečnosť;
33. „nová infraštruktúra“ znamená infraštruktúru nedokončenú do nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

KAPITOLA II.

VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ PRE USPORIADANIE ODVETVIA

Článok 3

Povinnosti služby vo verejnom záujme a ochrana spotrebiteľa

1. Členské štáty zabezpečia na základe svojho inštitucionálneho usporiadania, s náležitým prihliadnutím k princípu subsidiarity, aby bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 2 boli plynárenské podniky prevádzkované v súlade s princípmi tejto smernice s cieľom dosiahnuť konkurenčný, bezpečný a environmentálne udržateľný trh so zemným plynom a nerobia medzi týmito podnikmi rozdiely, čo sa týka ich práv alebo povinností.

2. Berúc plne do úvahy príslušné ustanovenia zmluvy, najmä jej článku 86, môžu členské štáty uložiť podnikom pôsobiacim v plynárenskom sektore vo všeobecnom ekonomickom záujme povinnosti služby vo verejnom záujme, ktoré sa môžu týkať bezpečnosti, vrátane zabezpečenia dodávky, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok, ako aj ochrany životného prostredia, vrátane energetickej efektívnosti a ochrany ovzdušia. Tieto povinnosti majú byť jasne definované, transparentné, nediskriminačné, overiteľné a majú zaručovať rovnosť prístupu plynárenských spoločností EÚ k národným spotrebiteľom. Vo vzťahu k bezpečnosti dodávky, energetickej efektívnosti/riadeniu strany spotreby a pre splnenie environmentálnych cieľov, ako sú definované v tomto odseku, môžu členské štáty zaviesť implementáciu dlhodobého plánovania, berúc do úvahy možnosť, že o prístup do sústavy sa usilujú aj tretie strany.

3. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia na ochranu koncových odberateľov a na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa, najmä zabezpečia vhodné záruky na ochranu zraniteľných odberateľov, vrátane vhodných opatrení, ktoré im pomôžu brániť sa proti odpojeniu. V tejto súvislosti môžu prijať vhodné opatrenia na ochranu odberateľov v odľahlých oblastiach, ktorí sú pripojení na plynárenskú sústavu. Členské štáty môžu pre odberateľov pripojených na plynárenskú sústavu určiť dodávateľov poslednej inštancie. Zabezpečia vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na transparentnosť všeobecných zmluvných podmienok, všeobecných informačných mechanizmov a mechanizmov na urovnávanie sporov. Členské štáty zabezpečia, aby bol oprávnený odberateľ účinne schopný prejsť k inému dodávateľovi. Prinajmenšom v prípade odberateľov z radov domácností tieto opatrenia zahŕňajú opatrenia uvedené v prílohe A.

4. Členské štáty zavedú vhodné opatrenia na dosiahnutie cieľov sociálnej a hospodárskej súdržnosti, ochrany životného prostredia, ktorých súčasťou môžu byť aj prostriedky na boj proti klimatickým zmenám, a bezpečnosti dodávky. Medzi tieto opatrenia môže patriť najmä poskytnutie vhodných ekonomických stimulov pre údržbu a výstavbu nevyhnutnej sieťovej infraštruktúry, vrátane prepojovacej kapacity, s využitím tam, kde je to vhodné, všetkých existujúcich nástrojov na národnej úrovni aj na úrovni spoločenstva.

5. Členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatňovať ustanovenia článku 4 vo vzťahu k distribúcii, pokiaľ by ich uplatnenie bolo právnou alebo faktickou prekážkou pri plnení povinností uložených plynárenským podnikom vo všeobecnom ekonomickom záujme a pokiaľ by rozvoj obchodu nebol ovplyvnený v takom rozsahu, aby to bolo v rozpore so záujmami spoločenstva. Medzi záujmy spoločenstva okrem iného patrí hospodárska súťaž vzhľadom k oprávneným odberateľom v súlade s touto smernicou a s článkom 86 Zmluvy.

6. Členské štáty po zavedení tejto smernice informujú Komisiu o všetkých opatreniach prijatých na splnenie povinností služby vo verejnom záujme, vrátane ochrany spotrebiteľa a životného prostredia, a ich možnom účinku na národnú a medzinárodnú hospodársku súťaž bez ohľadu na to, či takéto opatrenia vyžadujú alebo nevyžadujú odchýlky od ustanovení tejto smernice. Následne každé dva roky Komisiu informujú o všetkých zmenách týchto opatrení bez ohľadu na to, či vyžadujú odchýlky od tejto smernice, alebo nie.

Článok 4

Postup pre udelenie povolenia

1. Za okolností, v ktorých je na výstavbu alebo prevádzku plynárenských zariadení potrebné povolenie (napr. licencia, povolenie, koncesia, súhlas alebo schválenie), členské štáty alebo akýkoľvek nimi určený príslušný orgán udeľuje povolenie na výstavbu alebo prevádzku takýchto zariadení, plynovodov a súvisiaceho

vybavenia na svojom území v súlade s odsekmi 2 až 4. Členské štáty alebo nimi určený orgán môžu tiež na rovnakom základe udeľovať povolenia pre dodávku zemného plynu a pre veľkoobchodných odberateľov.

2. Ak majú členské štáty systém udeľovania povolení, stanovujú objektívne a nediskriminačné kritériá, ktoré má podnik uchádzajúci sa o povolenie na výstavbu alebo prevádzku plynárenských zariadení alebo uchádzajúci sa o povolenie na dodávku zemného plynu splniť. Nediskriminačné kritériá a postupy pre udeľovanie povolení majú byť uverejnené.

3. Členské štáty zabezpečia, aby dôvody pre akékoľvek zamietnutie udelenia povolenia boli objektívne a nediskriminačné a aby boli žiadateľovi oznámené. Dôvody zamietnutia majú byť zaslané pre informáciu aj Komisii. Členské štáty vytvoria postup umožňujúci žiadateľovi, aby sa proti takémuto zamietnutiu odvolal.

4. S cieľom rozvoja nových zásobovaných oblastí a účinnej prevádzky všeobecne bez toho, aby bol dotknutý článok 24, členské štáty sa môžu rozhodnúť odmietnuť udeliť ďalšie povolenie na výstavbu a prevádzku distribučných plynovodných sústav v ktorejkoľvek konkrétnej oblasti, pokiaľ v takejto oblasti už boli vybudované takéto plynovodné sústavy alebo sú navrhnuté na vybudovanie a ak nie je nasýtená existujúca alebo navrhovaná kapacita.

Článok 5

Monitorovanie bezpečnosti dodávky

Členské štáty zabezpečia monitorovanie otázok bezpečnosti dodávky. Kde to členské štáty považujú za vhodné, môžu postúpiť túto úlohu na regulačné orgány uvedené v článku 25 ods. 1. Toto monitorovanie pokrýva najmä rovnováhu dodávky a spotreby na národnom trhu, úroveň očakávanej budúcej spotreby a dostupných dodávok, predpokladanú ďalšiu kapacitu v štádiu plánovania alebo výstavby, kvalitu a úroveň údržby sietí, ako aj opatrenia na pokrytie špičkovej spotreby a na riešenie výpadku v dodávkach jedného alebo viacerých dodávateľov. Príslušné orgány uverejnia najneskôr do 31. júla každého roku správu popisujúcu zistenia vyplývajúce z monitorovania týchto otázok, ako aj všetky prijaté alebo plánované opatrenia na ich riešenie a bez meškania ju odošlú Komisii.

Článok 6

Technické pravidlá

Členské štáty zabezpečia, aby boli definované kritériá technickej bezpečnosti a vypracované a zverejnené technické pravidlá stanovujúce minimálne technicko-konštrukčné a prevádzkové požiadavky pre pripojenie do sústavy zariadení LNG, zásobníkov, ďalších prepravných alebo distribučných sústav a priamych plynovodov. Tieto technické pravidlá zaručujú vzájomnú interoperabilitu sústav, majú byť objektívne a nediskriminačné.

Tieto predpisy je potrebné oznámiť Komisii podľa článku 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998 o postupe pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti ⁽¹⁾.

KAPITOLA III

PREPRAVA, USKLADŇOVANIE A LNG

Článok 7

Určenie prevádzkovateľov sústavy

Členské štáty určujú alebo požadujú od plynárenských podnikov, ktoré vlastní prepravné zariadenia, zásobníky alebo zariadenia LNG, aby určili jedného alebo viacerých prevádzkovateľov sústavy na časové obdobie, ktoré stanovujú členské štáty, so zreteľom na efektívnosť a ekonomickú rovnováhu. Členské štáty prijímajú nevyhnutné opatrenia, ktoré zabezpečia, aby prevádzkovatelia prepravnej sústavy, sústavy LNG a zásobníkov konali v súlade s článkami 8 až 10.

Článok 8

Úlohy prevádzkovateľov sústavy

1. Každý prevádzkovateľ prepravnej sústavy alebo sústavy LNG alebo zásobníkov:

- prevádzkuje, udržiava a rozširuje v daných ekonomických podmienkach bezpečné, spoľahlivé a efektívne prepravné zariadenia, zásobníky alebo zariadenia LNG s náležitým ohľadom na životné prostredie;
- zdrží sa diskriminácie medzi užívateľmi sústavy alebo kategóriami užívateľov sústavy, najmä v prospech svojich prepojených podnikov;
- poskytne každému ďalšiemu prevádzkovateľovi prepravnej sústavy, každému ďalšiemu prevádzkovateľovi zásobníka, každému ďalšiemu prevádzkovateľovi sústavy LNG alebo každému ďalšiemu prevádzkovateľovi distribučnej sústavy dostatok informácií, ktoré zabezpečia, aby sa doprava a uskladňovanie zemného plynu uskutočňovali spôsobom kompatibilným s bezpečnou a účinnou prevádzkou prepojenej sústavy;
- poskytne užívateľom sústavy informácie potrebné pre účinný prístup do sústavy.

2. Pravidlá prijaté prevádzkovateľmi prepravnej sústavy na vyrovnanie prepravnej plynárenskej sústavy majú byť objektívne, transparentné a nediskriminačné, vrátane pravidiel spoplatnenia

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 204, 21.7.1998, s. 37. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 98/48/ES (Ú. v. ES L 217, 5.8.1998, s. 18).

užívateľov sústav ich sietí za porušenie energetickej rovnováhy. Podmienky vrátane pravidiel a taríf pre poskytovanie takýchto služieb prevádzkovateľmi prepravnej sústavy majú byť stanovené podľa metodiky kompatibilnej s ustanoveniami článku 25 ods. 2 nediskriminačným a náklady odrážajúcim spôsobom a majú byť zverejnené.

3. Členské štáty môžu od prevádzkovateľov prepravnej sústavy požadovať, aby vyhovelí minimálnym požiadavkám na údržbu a rozvoj prepravnej sústavy, vrátane prepojovacej kapacity.

4. Prevádzkovatelia prepravnej sústavy si obstarajú energiu, ktorú využívajú na vykonávanie ich činností, na základe transparentných, nediskriminačných a trhových postupov.

Článok 9

Oddelenie prevádzkovateľov prepravnej sústavy

1. Ak je prevádzkovateľ prepravnej sústavy súčasťou vertikálne integrovaného podniku, má byť aspoň v zmysle svojej právnej formy, organizačného usporiadania a rozhodovania nezávislý od iných činností, ktoré nesúvisia s prepravou. Tieto pravidlá nevytvárajú povinnosť oddeliť vlastníctvo majetku prepravnej sústavy od vertikálne integrovaného podniku.

2. Aby sa zabezpečila nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej sústavy, uvedená v odseku 1, uplatňujú sa nasledujúce minimálne kritériá:

a) osoby zodpovedné za riadenie prevádzkovateľa prepravnej sústavy nesmú byť súčasťou firemných štruktúr integrovaného plynárenského podniku priamo alebo nepriamo zodpovedných za každodennú prevádzku ťažby, distribúcie a dodávky zemného plynu;

b) musia byť prijaté vhodné opatrenia, ktoré zabezpečia, aby profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie prevádzkovateľa prepravnej sústavy boli brané do úvahy spôsobom zaručujúcim, že budú schopné konať nezávisle;

c) prevádzkovateľ prepravnej sústavy má mať účinné rozhodovacie právomoci nezávislé od integrovaného plynárenského podniku, týkajúce sa aktív nevyhnutných na prevádzku, údržbu alebo rozvoj siete. To nemá brániť existencii vhodných koordinačných mechanizmov, ktoré zabezpečia, aby boli chránené práva na hospodársky a manažérsky dohľad materskej spoločnosti v jej dcérskej spoločnosti týkajúce sa návratnosti aktív nepriamo regulovaných v súlade s článkom 25 ods. 2. To má najmä umožniť, aby materská spoločnosť mohla schvalovať ročný finančný plán alebo iný rovnocenný nástroj prevádzkovateľa prepravnej sústavy a stanoviť celkové limity na úroveň zadĺženia svojej dcérskej spoločnosti. Nemá umožňovať materskej spoločnosti vydávať pokyny týkajúce sa

každodennej prevádzky ani jednotlivých rozhodnutí týkajúcich sa výstavby alebo modernizácie prepravných plynovodov, ktoré nepresahujú podmienky schváleného finančného plánu alebo iného rovnocenného nástroja;

d) prevádzkovateľ prepravnej sústavy vytvorí program súladu, ktorý stanoví opatrenia zabezpečujúce vylúčenie diskriminačného správania sa a primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. Program špecifikuje konkrétne povinnosti zamestnancov smerujúce k splneniu tohto cieľa. Ročnú správu s popisom prijatých opatrení zasiela osoba alebo organizačná jednotka zodpovedná za monitorovanie programu príslušnému regulačnému orgánu podľa článku 25 ods. 1 a správa má byť uverejnená.

Článok 10

Zachovávanie dôvernosti pre prevádzkovateľov prepravnej sústavy

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 16 alebo akákoľvek iná zákonná povinnosť poskytnúť informácie, každý prevádzkovateľ prepravnej sústavy alebo sústavy LNG a prevádzkovateľ zásobníka zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej obchodnej činnosti a zabráni, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť obchodne výhodné, poskytnuté diskriminačným spôsobom.

2. Prevádzkovatelia prepravnej sústavy nesmú v súvislosti s predajom alebo nákupom zemného plynu realizovaným prepojenými podnikmi zneužívať citlivé obchodné informácie získané od tretích strán v súvislosti s poskytovaním prístupu alebo dohodovaním o prístupe do sústavy.

KAPITOLA IV

DISTRIBÚCIA A DODÁVKA

Článok 11

Určenie prevádzkovateľov distribučnej sústavy

Členské štáty určia alebo požadujú od podnikov, ktoré vlastnia distribučné sústavy, aby určili jedného alebo viacerých prevádzkovateľov sústavy na časové obdobie, ktoré stanovia členské štáty so zreteľom na efektívnosť a ekonomickú rovnováhu, a zabezpečia, aby títo prevádzkovatelia konali v súlade s článkami 12 až 14.

Článok 12

Úlohy prevádzkovateľov distribučnej sústavy

1. Každý prevádzkovateľ distribučnej sústavy prevádzkuje, udržiava a rozširuje v daných ekonomických podmienkach bezpečnú, spoľahlivú a efektívnu sústavu s náležitým ohľadom na životné prostredie.

2. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy nesmie v žiadnom prípade diskriminovať medzi užívateľmi sústavy alebo kategóriami užívateľov sústavy, najmä v prospech svojich prepojených podnikov.

3. Každý prevádzkovateľ distribučnej sústavy poskytne každému ďalšiemu prevádzkovateľovi distribučnej sústavy alebo prevádzkovateľovi prepravnej sústavy alebo sústavy LNG, alebo prevádzkovateľovi zásobníka dostatok informácií, ktoré zabezpečia, aby sa doprava a uskladňovanie zemného plynu uskutočňovali spôsobom kompatibilným s bezpečnou a účinnou prevádzkou prepojenej sústavy.

4. Každý prevádzkovateľ distribučnej sústavy poskytne užívateľom sústavy informácie potrebné pre účinný prístup do sústavy.

5. Kde sú prevádzkovatelia distribučnej sústavy zodpovední za vyrovnanie distribučnej plynárenskej sústavy, majú byť pravidlá, ktoré prijímú na tento účel, objektívne, transparentné a nediskriminačné, vrátane pravidiel spoplatnenia užívateľov sústav za porušenie energetickej rovnováhy. Podmienky, vrátane pravidiel a taríf pre poskytovanie takýchto služieb prevádzkovateľmi sústavy, majú byť stanovené podľa metodiky kompatibilnej s ustanoveniami článku 25 ods. 2 nediskriminačným a náklady odrážajúcim spôsobom a majú byť uverejnené.

Článok 13

Oddelenie prevádzkovateľov distribučnej sústavy

1. Kde je prevádzkovateľ distribučnej sústavy súčasťou vertikálne integrovaného podniku, má byť aspoň v zmysle svojej právnej formy, organizačného usporiadania a rozhodovania nezávislý od iných činností, ktoré nesúvisia s distribúciou. Tieto pravidlá nevytvárajú povinnosť oddeliť vlastníctvo majetku distribučnej sústavy od vertikálne integrovaného podniku.

2. Okrem požiadaviek uvedených v odseku 1, ak je prevádzkovateľ distribučnej sústavy súčasťou vertikálne integrovaného podniku, má byť v zmysle organizačného usporiadania a rozhodovania nezávislý od iných činností, ktoré nesúvisia s distribúciou. Aby to bolo možné dosiahnuť, uplatňujú sa nasledujúce minimálne kritériá:

a) osoby zodpovedné za riadenie prevádzkovateľa distribučnej sústavy nesmú byť súčasťou firemných štruktúr integrovaného

plynárenského podniku priamo alebo nepriamo zodpovedných za každodennú prevádzku ťažby, prepravy a dodávky zemného plynu;

b) musia byť prijaté vhodné opatrenia, ktoré zabezpečia, aby profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie prevádzkovateľa distribučnej sústavy boli brané do úvahy spôsobom zaručujúcim, že budú schopné konať nezávisle;

c) prevádzkovateľ distribučnej sústavy má mať účinné rozhodovacie právomoci, nezávislé od integrovaného plynárenského podniku, týkajúce sa aktív nevyhnutných na prevádzku, údržbu alebo rozvoj siete. To nemá brániť existencii vhodných koordinačných mechanizmov, ktoré zabezpečia, aby boli chránené práva na hospodársky a manažérsky dohľad materskej spoločnosti v jej dcérskej spoločnosti týkajúce sa návratnosti aktív nepriamo regulovaných v súlade s článkom 25 ods. 2. To má najmä umožniť, aby materská spoločnosť mohla schvaľovať ročný finančný plán alebo iný rovnocenný nástroj prevádzkovateľa distribučnej sústavy a stanoviť celkové limity na úroveň zadĺženia svojej dcérskej spoločnosti. Nemá umožňovať materskej spoločnosti vydávať pokyny týkajúce sa každodennej prevádzky ani jednotlivých rozhodnutí týkajúcich sa výstavby alebo modernizácie distribučných plynovodov, ktoré nepresahujú podmienky schváleného finančného plánu alebo iného rovnocenného nástroja;

d) prevádzkovateľ distribučnej sústavy vytvorí program súladu, ktorý stanoví opatrenia zabezpečujúce vylúčenie diskriminačného správania sa a primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. Program špecifikuje konkrétne povinnosti zamestnancov smerujúce k splneniu tohto cieľa. Ročnú správu s popisom prijatých opatrení zasiela osoba alebo organizačná jednotka zodpovedná za monitorovanie programu príslušnému regulačnému orgánu podľa článku 25 ods. 1 a správa má byť uverejnená.

Členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatňovať odseky 1 a 2 na integrované plynárenské podniky obsluhujúce menej ako 100 000 pripojených odberateľov.

Článok 14

Zachovávanie dôvernosti prevádzkovateľmi distribučnej sústavy

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 16 alebo akákoľvek iná zákonná povinnosť poskytnúť informácie, každý prevádzkovateľ distribučnej sústavy zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej obchodnej činnosti a zabráni, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť obchodne výhodné, poskytnuté diskriminačným spôsobom.

2. Prevádzkovatelia distribučnej sústavy nesmú v súvislosti s predajom alebo nákupom zemného plynu realizovaným prepojenými podnikmi zneužívať citlivé obchodné informácie získané od tretích strán v súvislosti s poskytovaním prístupu alebo dohodom o prístupe do sústavy.

Článok 15

Prevádzkovateľ kombinovanej sústavy

Pravidlá v článkoch 9 ods. 1 a 13 ods. 1 nemajú brániť prevádzke prevádzkovateľovi kombinovanej prepravnej, LNG, distribučnej sústavy a zásobníka, ktorý je čo do právnej formy, organizačného usporiadania a rozhodovania nezávislý od iných činností nesúvisiacich s prevádzkou prepravných, LNG, distribučných sústav a zásobníkov a ktorý spĺňa požiadavky definované v písmenách a) až d). Tieto pravidlá nemajú vytvárať povinnosť oddeliť vlastníctvo majetku kombinovanej sústavy od vertikálne integrovaného podniku:

- a) tie osoby, ktoré sú zodpovedné za riadenie prevádzkovateľa kombinovanej sústavy, nesmú byť súčasťou firemných štruktúr integrovaného plynárenského podniku priamo alebo nepriamo zodpovedných za každodennú prevádzku ťažby a dodávky zemného plynu;
- b) musia byť prijaté vhodné opatrenia, ktoré zabezpečia, aby profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie prevádzkovateľa kombinovanej sústavy boli brané do úvahy spôsobom zaručujúcim, že budú schopné konať nezávisle;
- c) prevádzkovateľ kombinovanej sústavy má mať účinné rozhodovacie právomoci nezávislé od integrovaného plynárenského podniku, ktoré sa týka aktív nevyhnutných na prevádzku, údržbu alebo rozvoj siete. To nemá brániť existencii vhodných koordinačných mechanizmov, ktoré zabezpečia, aby boli chránené práva na hospodársky a manažérsky dohľad materskej spoločnosti v jej dcérskej spoločnosti týkajúce sa návratnosti aktív nepriamo regulovaných v súlade s článkom 25 ods. 2. To má najmä umožniť, aby materská spoločnosť mohla schvalovať ročný finančný plán alebo iný rovnocenný nástroj prevádzkovateľa distribučnej sústavy a stanoviť celkové limity na úroveň zadĺženia svojej dcérskej spoločnosti. Nemá umožňovať materskej spoločnosti vydávať pokyny týkajúce sa každodennej prevádzky ani jednotlivých rozhodnutí týkajúcich sa výstavby alebo modernizácie prepravných a distribučných plynovodov, ktoré nepresahujú podmienky schváleného finančného plánu alebo iného rovnocenného nástroja;

- d) prevádzkovateľ kombinovanej sústavy vytvorí program súladu, ktorý stanoví opatrenia zabezpečujúce vylúčenie diskriminačného správania sa a primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. Program špecifikuje konkrétne povinnosti zamestnancov smerujúce k splneniu tohto cieľa. Ročnú správu s popisom prijatých opatrení zasiela osoba alebo organizačná jednotka zodpovedná za monitorovanie programu príslušnému regulačnému orgánu podľa článku 25 ods. 1 a správa má byť uverejnená.

KAPITOLA V

ODDELENIE A TRANSPARENTNOSŤ ÚČTOVNÍCTVA

Článok 16

Právo prístupu k účtovníctvu

1. Členské štáty alebo ktorýkoľvek nimi určený príslušný orgán, vrátane regulačných orgánov uvedených v článku 25 ods. 1 a orgánov pre urovnávanie sporov uvedených v článku 20 ods. 3, majú v rozsahu nevyhnutnom na vykonávanie ich funkcií právo na prístup k účtovníctvu plynárenských podnikov, ako stanovuje článok 17.

2. Členské štáty a ktorýkoľvek nimi určený príslušný orgán, vrátane regulačných orgánov uvedených v článku 25 ods. 1 a orgánov pre urovnávanie sporov, majú zachovávať dôvernosť citlivých obchodných informácií. Členské štáty môžu zabezpečiť poskytnutie takýchto informácií, ak je to nevyhnutné pre výkon funkcie príslušných orgánov.

Článok 17

Oddelenie účtovníctva

1. Členské štáty podniknú potrebné kroky, aby zabezpečili, že účtovníctvo plynárenských podnikov je vedené v súlade s odsekmi 2 až 5. V prípade, že plynárenské podniky majú prospech z odchýlenia sa od tohto ustanovenia na základe článku 28 ods. 2 a ods. 4, musia v súlade s týmto článkom viesť aspoň svoje vnútropodnikové účtovníctvo.

2. Plynárenské podniky bez ohľadu na ich vlastnícku štruktúru alebo právnu formu sú povinné zostavovať ročné účtovné závierky, dať ich overiť audítorovi a zverejňovať ich v súlade s právnymi predpismi príslušných štátov týkajúcimi sa ročných účtovných závierok spoločností s ručením obmedzeným prijatými podľa štvrtej smernice Rady 78/660/EHS z 25. júla 1978, vychádzajúcej z článku 44 ods. 2 písm. g) (*) Zmluvy, o ročnej účtovnej závierke niektorých typov obchodných spoločností⁽¹⁾. Podniky, ktoré nie sú zo zákona povinné zverejňovať svoje ročné účtovné závierky, sú povinné uchovať v sídle spoločnosti ich kópie, ktoré sú k dispozícii verejnosti.

(*) Názov smernice 78/660/EHS bol upravený tak, aby zohľadňoval prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 12 Amsterdamskej zmluvy; pôvodne sa odkazovalo na článok 54 ods. 3 bod g).

(1) Ú. v. ES L 222, 14.8.1978, s. 11. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 2001/65/ES Európskeho parlamentu a Rady (Ú. v. ES L 283, 27.10.2001, s. 28).

3. Plynárenské podniky sú povinné viesť vo svojom vnútropodnikovom účtovníctve oddelene účtovníctvo pre každú zo svojich prepravných, distribučných, LNG a uskladňovacích činností tak, ako by to museli robiť v prípade, keby každú zo spomínaných činností vykonával samostatný podnik, s cieľom zabrániť diskriminácii, krížovým dotáciami a deformovaniu hospodárskej súťaže. Majú tiež viesť účtovníctvo pre ďalšie plynárenské činnosti nesúvisiace s prepravou, distribúciou, LNG a uskladňovaním, ktoré môžu byť konsolidované. Do 1. júla 2007 majú viesť oddelené účtovníctvo pre činnosti dodávok oprávneným odberateľom a činnosti dodávok neoprávneným odberateľom. V účtovných výkazoch majú byť uvedené výnosy z vlastníctva prepravnej/distribučnej siete. Ak je to vhodné, majú viesť účtovnú evidenciu a zostavovať konsolidované účtovné výkazy pre svoje ďalšie neplynárenské činnosti. Vnútropodnikové účtovné výkazy zahŕňajú súvahu a výkaz ziskov a strát pre každú činnosť.

4. Audit uvedený v odseku 2 má najmä overiť, či sa dodržiava povinnosť zabrániť diskriminácii a krížovým dotáciami uvedeným v odseku 3.

5. Vo svojom vnútropodnikovom účtovníctve si podniky určia pravidlá prerozdelenia aktív a pasív, nákladov a výnosov, ako aj odpisovania, ktorými sa riadia pri zostavovaní samostatných účtovných výkazov uvedených v odseku 3, bez toho, aby boli dotknuté účtovné predpisy platné v príslušných štátoch. Tieto interné pravidlá sa môžu meniť alebo dopĺňať len vo výnimočných prípadoch. Takéto zmeny a doplnky je potrebné uviesť a riadne zdôvodniť.

6. Ročné účtovné závierky majú v prílohách uvádzať všetky transakcie určitého objemu uskutočnené s prepojenými podnikmi.

KAPITOLA VI

ORGANIZÁCIA PRÍSTUPU DO SÚSTAVY

Článok 18

Prístup tretích strán

1. Členské štáty zabezpečia zavedenie systému pre prístup tretích strán do prepravnej a distribučnej sústavy a zariadení LNG na základe zverejnených taríf platných pre všetkých oprávnených odberateľov, vrátane dodávateľských podnikov, a uplatňovaných objektívne a bez diskriminácie medzi užívateľmi sústavy. Členské

štáty zabezpečia, aby tieto tarify alebo metodiky výpočtu boli pred uvedením do platnosti schválené regulačným orgánom uvedeným v článku 25 ods. 1 a aby tieto tarify a metodiky, v prípade, že sú schvalované len tieto, boli pred uvedením do platnosti uverejnené.

2. Prevádzkovatelia prepravnej sústavy majú mať, ak je to nevyhnutné na účel vykonávania ich činností, vrátane tých, ktoré súvisia s cezhraničnou prepravou, prístup do sietí iných prevádzkovateľov prepravnej sústavy.

3. Ustanovenia tejto smernice nesmú brániť uzatváraniu dlhodobých zmlúv, pokiaľ sú v súlade s pravidlami spoločenstva o hospodárskej súťaži.

Článok 19

Prístup k zásobníkom

1. Ak je to technicky a/alebo ekonomicky nevyhnutné pre zabezpečenie účinného prístupu do sústavy pre dodávku odberateľom, členské štáty môžu pre organizáciu prístupu k zásobníkom a akumulácii, ako aj prístupu k podporným službám, zvoliť jeden z postupov uvedených v odseku 3 a 4 alebo oba z nich. Tieto postupy majú byť v súlade s objektívnymi, transparentnými a nediskriminačnými kritériami.

2. Ustanovenia odseku 1 sa nevzťahujú na podporné služby a dočasné uskladňovanie, ktoré súvisia so zariadeniami LNG, a sú nevyhnutné pre proces spätného splynovania a následné dodanie do prepravnej sústavy.

3. V prípade dohodnutého prístupu prijímú členské štáty nevyhnutné opatrenia pre plynárenské podniky a oprávnených odberateľov buď vo vnútri, alebo mimo územia pokrytého prepojenou sústavou, aby bolo možné dohodnúť prístup k zásobníkom a akumulácii, ak je to technicky a/alebo ekonomicky nevyhnuté pre zabezpečenie účinného prístupu do sústavy, ako aj organizáciu prístupu k ďalším podporným službám. Strany sú povinné dohodnúť prístup k zásobníkom, k akumulácii a k ďalším podporným službám v dobrej viere.

Zmluvy o prístupe k zásobníkom, k akumulácii a k ďalším podporným službám majú byť dohodnuté s príslušným prevádzkovateľom zásobníkov alebo plynárenskými podnikmi. Členské štáty požadujú od prevádzkovateľov zásobníkov a plynárenských podnikov, aby uverejnili svoje hlavné obchodné podmienky pre použitie zásobníkov, akumulácie a ďalších podporných služieb do šiestich mesiacov od zavedenia tejto smernice a následne vždy na ročnej báze každý rok.

4. V prípade regulovaného prístupu prijímú členské štáty nevyhnutné opatrenia, ktoré poskytnú plynárenským podnikom a oprávneným zákazníkom vo vnútri alebo mimo územia pokrytého prepojenou sústavou právo prístupu k zásobníkom, k akumulácii a k ďalším podporným službám na základe uverejnených taríf alebo podmienok a povinností pre použitie týchto zásobníkov a akumulácie, ak je to technicky a/alebo ekonomicky nevyhnutné pre poskytovanie účinného prístupu do sústavy, ako aj pre organizáciu prístupu k ďalším podporným službám. Toto právo prístupu môže byť poskytované oprávneným odberateľom tak, že sa im umožní uzatvárať zmluvy o dodávke s konkurenčnými plynárenskými podnikmi, inými než je vlastník a/alebo prevádzkovateľ sústavy alebo prepojený podnik.

Článok 20

Prístup do ťažobných plynovodných sietí

1. Členské štáty prijímú nevyhnutné opatrenia, ktorými zabezpečia, aby plynárenské podniky a oprávnení odberatelia, bez ohľadu na ich umiestnenie, boli schopní získať prístup do ťažobných plynovodných sietí, vrátane zariadení poskytujúcich technické služby spojené s takýmto prístupom, v súlade s týmto článkom, s výnimkou tých častí takýchto sietí a zariadení, ktoré sú používané pre miestnu ťažobnú prevádzku na mieste ťažobného poľa, kde sa plyn ťaží. Tieto opatrenia oznámia Komisii v súlade s ustanoveniami článku 33.

2. Prístup uvedený v odseku 1 má byť poskytovaný spôsobom určeným členskými štátmi v súlade s platnými právnymi predpismi. Členské štáty uplatnia ciele, ako je spravodlivý a otvorený prístup, dosiahnutie konkurenčného trhu so zemným plynom a zabránenie každému zneužitiu dominantného postavenia, berúc do úvahy bezpečnosť a pravidelnosť zásobovania, kapacitu, ktorá je alebo môže byť daná k dispozícii, a ochranu životného prostredia. Do úvahy možno brať nasledujúce:

- a) potrebu odmietnuť prístup, ak existuje nezlučiteľnosť v technických špecifikáciách, ktorú nemožno primerane prekonať;
- b) potrebu vyhnúť sa ťažkostiam, ktoré nemožno primeraným spôsobom prekonať a ktoré by mohli mať nepriaznivý vplyv na efektívnu, súčasnú a plánovanú budúcu ťažbu uhlíkovodíkov, vrátane tej, ktorá sa týka ťažobných polí s hraničnou ekonomickou realizovateľnosťou;
- c) potrebu rešpektovať náležite opodstatnené primerané potreby vlastníka alebo prevádzkovateľa ťažobnej plynovodnej siete pre dopravu a spracovanie plynu a záujmy všetkých ostatných užívateľov ťažobnej plynovodnej siete alebo príslušných spracovateľských alebo manipulačných zariadení, na ktoré by to mohlo mať vplyv a

d) potrebu uplatňovať svoje zákonné a správne postupy v súlade so zákonmi Európskeho spoločenstva pre udeľovanie povolení na ťažbu alebo rozvoj realizovaný v oblasti ťažby.

3. Členské štáty zabezpečia zavedenie mechanizmov na urovnávanie sporov, vrátane orgánu nezávislého od zmluvných strán s prístupom ku všetkým podstatným informáciám, aby umožnili pohotové urovnávanie sporov vzťahujúcich sa k prístupu do ťažobných plynovodných sietí s prihliadnutím na kritériá v odseku 2 a počet zmluvných strán, ktoré môžu byť zapojené do jednaní o prístupe k takýmto sieťam.

4. V prípade cezhraničných sporov sa uplatňujú mechanizmy pre urovnávanie sporov toho členského štátu, do ktorého pôsobnosti spadá ťažobná plynovodná sieť odmietajúca poskytnúť prístup. Kde v takomto cezhraničnom spore spadá dotknutá sieť do pôsobnosti viacerých členských štátov, majú členské štáty, ktorých sa to týka, navzájom konzultovať s cieľom zabezpečenia konzistentného uplatňovania ustanovení tejto smernice.

Článok 21

Odmietnutie prístupu

1. Plynárenské podniky môžu odmietnuť prístup do sústavy na základe nedostatku kapacity alebo kde by im takýto prístup do sústavy bránil vo vykonávaní povinností služby vo verejnom záujme uvedených v článku 3 ods. 2, ktoré im boli uložené, alebo z dôvodu vážnych ekonomických a finančných ťažkostí s take-or-pay zmluvami s ohľadom na kritériá a postupy stanovené v článku 27 a na alternatívu zvolenú členským štátom v súlade s odsekom 1 toho istého článku. Takéto odmietnutie musí byť riadne zdôvodnené.

2. Členské štáty môžu prijať opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie, aby plynárenské podniky odmietajúce prístup do sústavy na základe nedostatku kapacity alebo nedostatočného prepojenia, vykonali nevyhnutné rozšírenia, pokiaľ je to ekonomicky výhodné alebo ak je ochotný ich platiť potenciálny odberateľ. V prípade, že členské štáty uplatňujú článok 4 ods. 4, majú členské štáty takéto opatrenia prijať.

Článok 22

Nová infraštruktúra

1. Nové významné plynárenské infraštruktúry, t. j. prepojenia medzi členskými štátmi, zariadenia LNG a zásobníky, môžu byť na požiadanie vyňaté z účinnosti ustanovení článkov 18, 19, 20 a 25 ods. 2, 3 a 4 za nasledujúcich podmienok:

- a) investícia musí zvyšovať hospodársku súťaž v oblasti dodávok plynu a zvyšovať bezpečnosť dodávky;

- b) úroveň rizika spojeného s investíciou je taká, že investícia by sa neuskutočnila, ak by nebola udelená výnimka;
- c) infraštruktúra musí byť vlastnená fyzickou alebo právnickou osobou, ktorá je aspoň v zmysle svojej právnej formy oddelená od prevádzkovateľov sústav, v ktorých sústavách bude táto infraštruktúra vybudovaná;
- d) od užívateľov tejto infraštruktúry budú vyberané poplatky;
- e) výnimka nie je na ujmu hospodárskej súťaže alebo účinnému fungovaniu vnútorného trhu s plynom alebo účinnému fungovaniu regulovanej sústavy, ku ktorej je nová infraštruktúra pripojená.

2. Odsek 1 sa uplatňuje aj v prípade významného zvýšenia kapacity existujúcich infraštruktúr a modifikácií takýchto infraštruktúr, ktoré umožňujú rozvoj nových zdrojov dodávok zemného plynu.

3. a) O výnimke uvedenej v odsekoch 1 a 2 môže od prípadu k prípadu rozhodovať regulačný orgán uvedený v článku 25. Členské štáty však môžu ustanoviť, aby regulačné orgány predkladali príslušnému orgánu daného členského štátu, s cieľom úradného rozhodnutia, jeho názor k žiadosti o výnimku. Tento názor má byť uverejnený spolu s rozhodnutím.
- b) i) Výnimka sa môže týkať celej novej infraštruktúry alebo jej časti, respektíve existujúcej infraštruktúry s významne zvýšenou kapacitou, alebo modifikácie existujúcej infraštruktúry.
- ii) Pri rozhodovaní o udelení výnimky je potrebné brať od prípadu k prípadu do úvahy potrebu stanoviť podmienky týkajúce sa doby trvania výnimky a nediskriminačného prístupu k prepojeniu.
- iii) Pri rozhodovaní o podmienkach tohto pododseku je potrebné brať do úvahy predovšetkým dobu platnosti trvania zmlúv, dodatočnú kapacitu, ktorá má byť vybudovaná, alebo modifikáciu existujúcej kapacity, časový horizont projektu a okolností v danom členskom štáte.
- c) Pri udeľovaní výnimky môže príslušný orgán rozhodnúť o pravidlách a mechanizmoch riadenia a pridelovania kapacity, pokiaľ to nebráni realizácii dlhodobých zmlúv.
- d) Rozhodnutie o výnimke, vrátane všetkých podmienok uvedených v písm. b), musí byť riadne odôvodnené a uverejnené.

- e) V prípade prepojenia musí byť každé rozhodnutie o výnimke konzultované s ostatnými dotknutými členskými štátmi alebo regulačnými orgánmi.

4. Rozhodnutie o výnimke musí príslušný orgán bez meškania oznámiť Komisii spolu so všetkými podstatnými informáciami týkajúcimi sa tohto rozhodnutia. Tieto informácie môžu byť Komisii zaslané v súhrnnej forme, čo umožní Komisii prijať dostatočne podložené rozhodnutie.

Tieto informácie obsahujú najmä:

- a) podrobný popis dôvodov, na základe ktorých regulačný orgán alebo členský štát udelil túto výnimku, vrátane finančných informácií odôvodňujúcich potrebu výnimky;
- b) vykonané analýzy týkajúce sa účinku na hospodársku súťaž a efektívne fungovanie vnútorného trhu s plynom vyplývajúceho z udelenia výnimky;
- c) dôvody pre časové obdobie a podiel na celkovej kapacite dotknutej plynárenskej infraštruktúry, na ktoré sa výnimka udeľuje;
- d) ak sa výnimka udeľuje na prepojenie, výsledok konzultácie s dotknutými členskými štátmi alebo regulačnými orgánmi;
- e) príspevok infraštruktúry k diverzifikácii zásobovania plynom.

Komisia môže do dvoch mesiacov od prijatia oznámenia požiadať, aby dotknutý regulačný orgán alebo členský štát rozhodnutie o udelení výnimky zmenil alebo zrušil. Toto dvojmesačné obdobie môže byť predĺžené o ďalší mesiac, ak Komisia získava ďalšie informácie.

Ak dotknutý regulačný orgán alebo členský štát nevyhoví tejto požiadavke do štyroch týždňov, konečné rozhodnutie má byť prijaté na základe postupu uvedeného v článku 30 ods. 2.

Komisia zachová dôvernosc citlivých obchodných informácií.

Článok 23

Otvorenie trhu a vzájomnosť

1. Členské štáty zabezpečia, aby oprávnenými odberateľmi boli:
- a) do 1. júla 2004 oprávnení odberatelia stanovení podľa článku 18 smernice 98/30/ES. Členské štáty do 31. januára každého roku uverejnia kritériá pre definovanie oprávnených odberateľov;
- b) najneskôr od 1. júla 2004 všetci odberatelia okrem domácností;
- c) od 1. júla 2007 všetci odberatelia.

2. Aby sa zabránilo nerovnováhe v otváraní trhov s plynom:

- a) nemajú byť zakázané zmluvy o dodávke s oprávneným odberateľom v sústave iného členského štátu, ak odberateľ je oprávnený v oboch príslušných sústavách;
- b) v prípadoch, kde dôjde k odmietnutiu transakcií popísaných v písm. a), pretože odberateľ je oprávnený len v jednej z dvoch sústav, môže Komisia na základe situácie na trhu a v spoločnom záujme nariadiť odmietajúcej strane vykonať požadovanú dodávku na požiadanie jedného z členských štátov týchto dvoch sústav.

Článok 24

Priame plynovody

1. Členské štáty prijímú nevyhnutné opatrenia, aby umožnili:

- a) plynárenským podnikom založeným na ich území dodávať oprávneným odberateľom cez priamy plynovod;
- b) každému takémuto oprávnenému odberateľovi na ich území, aby bol zásobovaný plynárenskými podnikmi cez priamy plynovod.

2. Za okolností, kde je na výstavbu alebo prevádzku priamych plynovodov požadované povolenie (napr. licencia, povolenie, koncesia, súhlas alebo schválenie), stanovujú členské štáty alebo nimi určený príslušný orgán kritériá pre udelenie povolení na výstavbu alebo prevádzku takýchto plynovodov na svojom území. Tieto kritériá musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné.

3. Členské štáty môžu povolenie na výstavbu priameho plynovodu podmieniť buď odmietnutím prístupu do sústavy na základe článku 21, alebo začatím konania na urovanie sporu podľa článku 25.

Článok 25

Regulačné orgány

1. Členské štáty určujú jeden alebo viac príslušných orgánov s funkciou regulačných orgánov. Tieto orgány musia byť úplne nezávislé od záujmov plynárenského priemyslu. Na základe uplatnenia tohto článku majú byť zodpovedné minimálne za zabezpečenie nediskriminačnej účinnej hospodárskej súťaže a efektívneho fungovania trhu, dohliadajú najmä na:

- a) pravidlá riadenia a pridelovania prepojovacej kapacity, a to spolu s regulačným orgánom alebo orgánmi tých členských štátov, s ktorými existuje prepojenie;
- b) všetky mechanizmy na riešenie preťaženia kapacity v rámci národnej plynárenskej sústavy,
- c) dobu, počas ktorej prevádzkovateľom prepravnej a distribučnej sústavy trvá vykonanie pripojení a opráv;
- d) uverejňovanie vhodných informácií prevádzkovateľmi prepravnej a distribučnej sústavy týkajúcich sa prepojení, využitia siete a pridelovania kapacity zainteresovaným stranám, berúc do úvahy nutnosť zaobchádzať s neagregovanými informáciami ako s obchodne dôvernými;
- e) účinné oddelenie účtovania, ako je uvedené v článku 17, ktoré má zabezpečiť, aby nedochádzalo ku krížovým dotáciám medzi činnosťami prepravy, distribúcie, uskladňovania, LNG a dodávok;
- f) podmienky prístupu k zásobníkom, akumulácii a ďalším podporným službám podľa ustanovení článku 19;
- g) rozsah v akom prevádzkovatelia prepravnej a distribučnej sústavy plnia svoje úlohy na základe článkov 8 a 12;
- h) úroveň transparentnosti a hospodárskej súťaže.

Orgány ustanovené podľa tohto článku zverejňujú ročné správy o výsledkoch svojich dohliadacích činností uvedených v písmenách a) až h).

2. Regulačné orgány zodpovedajú za stanovenie alebo schvaľovanie, a to ešte pred uvedením do platnosti, minimálne metodík používaných pre výpočet alebo stanovenie podmienok pre:

- a) pripojenie a prístup do národných sietí, vrátane prepravných a distribučných taríf, a podmienky a tarify pre prístup k zariadeniam LNG. Tieto tarify alebo metodiky umožnia vykonanie potrebných investícií do sietí a zariadení LNG spôsobom, ktorý zabezpečí životaschopnosť sietí a zariadení LNG;
- b) poskytovanie služieb vyrovnávania siete.

3. Bez ohľadu na odsek 2 môžu členské štáty stanoviť, aby regulačné orgány predkladali na oficiálne rozhodnutie príslušnému orgánu v danom členskom štáte tarify alebo minimálne metodiky uvedené v tom istom odseku, ako aj zmeny v odseku 4. Príslušný orgán má v takomto prípade právomoc buď schváliť, alebo zamietnuť návrh rozhodnutia predložený regulačným orgánom.

Tieto tarify alebo metodiky alebo ich zmeny majú byť zverejnené spolu s rozhodnutím o oficiálnom prijatí. Zverejnené má byť aj každé oficiálne zamietnutie návrhu rozhodnutia, vrátane jeho zdôvodnenia.

4. Regulačné orgány majú mať právomoci žiadať v nevyhnutnom prípade od prevádzkovateľov prepravnej, LNG a distribučnej sústavy, aby zmenili podmienky, vrátane taríf a metodík uvedených v odsekoch 1, 2 a 3, aby zabezpečili ich proporionalitu a nediskriminačný spôsob ich uplatňovania.

5. Každá strana, ktorá vznesie sťažnosť voči prevádzkovateľovi prepravnej, LNG alebo distribučnej sústavy v súvislosti so záležitosťami uvedenými v odsekoch 1, 2 a 4 a v článku 19, sa môže so sťažnosťou obrátiť na regulačný orgán, ktorý vo funkcii orgánu na urovanie sporov vydá rozhodnutie do dvoch mesiacov od obdržania sťažnosti. Táto lehota sa môže predĺžiť o ďalšie dva mesiace v prípade, že regulačný orgán získava ďalšie informácie. Táto lehota môže byť predĺžená so súhlasom sťažovateľa. Takéto rozhodnutie má záväznú platnosť, pokiaľ nie je zrušené v odvolacom konaní.

6. Pokiaľ ide o rozhodnutie o metodike prijatej podľa odsekov 2, 3 a 4 alebo v prípade, že má regulačný orgán povinnosť poradiť sa, pokiaľ ide o navrhnutú metodiku, môže, po uverejnení rozhodnutia alebo návrhu na rozhodnutie, každá z postihnutých strán a strana, ktorá má právo na sťažnosť, najneskôr do dvoch mesiacov alebo v ešte kratšom období, ako je stanovené členskými štátmi, predložiť sťažnosť na preskúmanie. Takáto sťažnosť nemá dočasný účinok.

7. Členské štáty prijímajú opatrenia, ktorými zabezpečia, aby boli regulačné orgány schopné vykonávať svoje povinnosti uvedené v odsekoch 1 až 5 účinným a pohotovým spôsobom.

8. Členské štáty vytvoria vhodné a účinné mechanizmy pre reguláciu, kontrolu a transparentnosť tak, aby zabránili akémukoľvek zneužitiu dominantného postavenia, obzvlášť v neprospech spotrebiteľov, a akémukoľvek koristníckemu správaniu. Tieto mechanizmy berú do úvahy ustanovenia Zmluvy, najmä jej článku 82.

9. Členské štáty zabezpečia prijatie vhodných opatrení, vrátane správnych alebo trestnoprávnych konaní, v súlade s ich národnými zákonmi proti zodpovedným fyzickým alebo právnickým osobám v prípade, že neboli rešpektované pravidlá o dôvernosti uložené touto smernicou.

10. V prípade cezhraničných sporov je regulačným orgánom príslušným na rozhodnutie ten regulačný orgán, do ktorého pôsobnosti spadá prevádzkovateľ sústavy odmietajúci využitie alebo prístup do sústavy.

11. Sťažnosťami uvedenými v odsekoch 5 a 6 nie sú dotknuté práva na odvolanie podľa zákonov spoločenstva a daného štátu.

12. Národné regulačné orgány prispievajú k rozvoju vnútorného trhu a vytvoreniu rovnakého stupňa trhového prostredia tak, že spolupracujú transparentným spôsobom navzájom aj s Komisiou.

KAPITOLA VII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 26

Ochranné opatrenia

1. V prípade náhlej krízy na energetickom trhu alebo v prípade ohrozenia fyzickej bezpečnosti osôb, prístrojov a zariadení alebo integrity sústavy môže členský štát dočasne prijať nevyhnutné ochranné opatrenia.

2. Takéto opatrenia majú spôsobiť čo najmenšie narušenie fungovania vnútorného trhu a nemali by mať väčší rozsah, ako je nevyhnutne potrebné na nápravu vzniknutých ťažkostí.

3. Členský štát, ktorého sa to týka, bez meškania oznámi tieto opatrenia ostatným členským štátom a Komisii, ktorá môže rozhodnúť, že členský štát musí zmeniť alebo zrušiť tieto opatrenia, pokiaľ deformujú hospodársku súťaž a nepriaznivo vplyvajú na obchod spôsobom, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom.

Článok 27

Odchýlky súvisiace so záväzkami typu take-or-pay

1. Ak sa plynárenský podnik stretne alebo predpokladá, že by sa mohol stretnúť s vážnymi ekonomickými a finančnými ťažkosťami kvôli svojim záväzkom typu take-or-pay prijatým v jednej alebo viacerých zmluvách o nákupe plynu, môže zaslať členskému štátu, ktorého sa to týka, alebo ním určenému príslušnému orgánu žiadosť o dočasnú odchýlku od článku 18. Žiadosti môžu byť podľa uváženia členského štátu predkladané od prípadu k prípadu buď pred, alebo po odmietnutí prístupu do sústavy. Ak plynárenský podnik odmietol prístup, musí byť žiadosť predložená bez meškania. Žiadosti majú byť doložené všetkými podstatnými informáciami o charaktere a rozsahu problému a o úsilí vynaloženom plynárenským podnikom na vyriešenie problému.

Ak nie sú dostupné žiadne primerané alternatívne riešenia a s ohľadom na ustanovenie odseku 3, členský štát alebo ním určený príslušný orgán sa môže rozhodnúť udeliť odchýlku.

2. Členský štát alebo ním určený príslušný orgán bez meškania oznámi Komisii svoje rozhodnutie o udelení odchýlky spolu so všetkými podstatnými informáciami týkajúcimi sa odchýlky. Tieto informácie môžu byť Komisii zaslané v súhrnnej forme, čo umožní Komisii vyniesť dostatočne podložené rozhodnutie. Komisia môže do ôsmich týždňov od obdržania takéhoto oznámenia požiadať členský štát alebo ním určený príslušný orgán, aby svoje rozhodnutie udeliť odchýlku zmenil alebo stiahol.

Ak dotknutý členský štát alebo určený príslušný orgán tejto požiadavke do štyroch týždňov nevyhoví, má byť urýchlene vynesené konečné rozhodnutie v súlade s postupom popísaným v článku 30 ods. 2.

Komisia zachová dôvernú povahu citlivých obchodných informácií.

3. Pri rozhodovaní o odchýlkach podľa odseku 1, členské štáty alebo určené príslušné orgány a Komisia berú do úvahy predovšetkým nasledujúce kritériá:

- a) cieľ dosiahnuť konkurenčný trh s plynom;
- b) potrebu plniť povinnosti služby vo verejnom záujme a zabezpečiť bezpečnosť dodávky;
- c) postavenie plynárenského podniku na trhu s plynom a skutočný stav hospodárskej súťaže na tomto trhu;
- d) vážnosť ekonomických a finančných ťažkostí, s ktorými sa stretli plynárenské podniky a prepravné podniky alebo oprávnení odberatelia;
- e) dátumy podpísania a podmienky príslušnej zmluvy alebo zmlúv, vrátane rozsahu, v akom umožňujú zmeny na trhu;
- f) úsilie vynaložené na vyriešenie problému;
- g) rozsah, do akej miery mohol podnik v čase akceptovania záväzkov take-or-pay primerane predpokladať vzhľadom na ustanovenia tejto smernice, že pravdepodobne vzniknú závažné ťažkosti;
- h) úroveň prepojenia sústavy s inými sústavami a stupeň vzájomnej prevádzkyschopnosti týchto sústav;
- i) vplyvy, aké bude mať udelenie odchýlky na správne uplatňovanie tejto smernice vo vzťahu k hladkému fungovaniu vnútorného trhu s plynom.

Rozhodnutie o žiadosti o odchýlku týkajúce sa zmlúv typu take-or-pay uzavretých pred nadobudnutím účinnosti tejto smernice nemá viesť k situácii, v ktorej nie je možné nájsť ekonomicky uskutočniteľné alternatívne východiská. Za vážne ťažkosti sa v žiadnom prípade nepovažujú situácie, keď predaj zemného

plynu neklesne pod úroveň minimálneho odberu garantovaného v zmluvách na nákup plynu typu take-or-pay, alebo ak je možné príslušnú zmluvu typu take-or-pay na nákup plynu upraviť alebo je plynárenský podnik schopný nájsť alternatívne východiská.

4. Plynárenské podniky, ktorým nebola udelená odchýlka, ako uvádza odsek 1, nemajú odmietnuť alebo naďalej odmietajú prístup do sústavy z dôvodu záväzkov typu take-or-pay prijatých v zmluve na nákup plynu. Členské štáty zabezpečia dodržanie príslušných ustanovení kapitoly VI, konkrétne článkov 18 až 25.

5. Každá odchýlka udelená na základe vyššie uvedených ustanovení musí byť náležite zdôvodnená. Komisia uverejní svoje rozhodnutie v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

6. Do piatich rokov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice zašle Komisia správu o skúsenostiach získaných pri uplatňovaní tohto článku, aby umožnila Európskemu parlamentu a Rade v patričnom čase zvážiť potrebu jeho úpravy.

Článok 28

Vznikajúce a izolované trhy

1. Členské štáty, ktoré nie sú priamo pripojené na prepojenú sústavu ktoréhokoľvek iného členského štátu a majú iba jedného hlavného externého dodávateľa, sa môžu odchýliť od dodržiavania článkov 4, 9, 23 a/alebo 24 tejto smernice. Dodávateľský podnik s viac ako 75 percentným podielom na trhu možno považovať za hlavného dodávateľa. Táto odchýlka automaticky vyprší v okamihu, kedy aspoň jedna z týchto podmienok prestane platiť. Každú takúto odchýlku je potrebné oznámiť Komisii.

2. Členský štát zodpovedajúci definícii vznikajúceho trhu, ktorý by pri realizácii tejto smernice narazil na podstatné problémy, sa môže odchýliť od plnenia článkov 4, 7, 8 ods. 1 a ods. 2, článok 9, 11, 12 ods. 5, článok 13, 17, 18, 23 ods. 1 a/alebo článok 24 tejto smernice. Táto odchýlka automaticky vyprší v okamihu, kedy členský štát prestane zodpovedať definícii vznikajúceho trhu. Každú takúto odchýlku je potrebné oznámiť Komisii.

3. V deň, kedy prestane platiť odchýlka uvedená v odseku 2, má byť na základe definície oprávnených zákazníkov trh otvorený najmenej v rozsahu 33 % celkovej ročnej spotreby plynu národného trhu s plynom. Dva roky potom začne platiť článok 23 ods. 1 písm. b) a tri roky potom článok 23 ods. 1 písm. c). Kým platí článok 23 ods. 1 písm. b), členský štát uvedený v odseku 2 sa môže rozhodnúť neuplatňovať článok 18, pokiaľ ide

o podporné služby a dočasné uskladňovanie pre proces spätného splyňovania s následným dodaním do prepravnej sústavy.

4. Kde by zavedenie tejto smernice spôsobilo podstatné problémy v geograficky ohraničenej oblasti členského štátu, najmä čo sa týka rozvoja prepravnej a významnej distribučnej infraštruktúry a s ohľadom na podporu investícií môže členský štát požiadať Komisiu o dočasnú odchýlku od článku 4, článku 7, článku 8 ods. 1 a ods. 2, článku 9, článku 11, článku 12 ods. 5, článku 13, článku 17, článku 18, článku 23 ods. 1 a/alebo článku 24 s cieľom rozvoja v tejto oblasti.

5. Komisia môže udeliť odchýlku uvedenú v článku 4 najmä s prihliadnutím na nasledujúce kritériá:

- potreba investícií do infraštruktúry, ktorú by nebolo ekonomické prevádzkovať v konkurenčnom trhovom prostredí,
  - výška a výhľady na návratnosť požadovaných investícií,
  - veľkosť a vyspelosť plynárenskej sústavy v dotknutej oblasti,
  - perspektívy pre daný trh s plynom,
  - geografický rozsah a vlastnosti dotknutého územia alebo regiónu a sociálno-ekonomické a demografické faktory.
- a) Odchýlku pre inú ako distribučnú infraštruktúru možno udeliť len v prípade, že v tejto oblasti ešte nebola vybudovaná žiadna plynárenská infraštruktúra alebo bola vybudovaná pred menej ako 10 rokmi. Dočasná odchýlka nesmie prekročiť 10 rokov od prvej dodávky plynu v tejto oblasti.
- b) Odchýlku pre distribučnú infraštruktúru možno udeliť na obdobie, ktoré nepresahuje 20 rokov od prvej dodávky plynu touto sústavou v danej oblasti.

6. Luxembursko môže využívať odchýlku od článkov 8 ods. 3 a 9 po dobu piatich rokov od 1. júla 2004. Túto odchýlku je potrebné pred koncom tohto päťročného obdobia prehodnotiť a akékoľvek ďalšie rozhodnutie o predĺžení platnosti odchýlky na ďalších 5 rokov musí byť prijaté v súlade s postupom uvedeným v článku 30 ods. 2. Každá takáto odchýlka musí byť oznámená Komisii.

7. Komisia informuje členské štáty o žiadostiach podaných na základe odseku 4 predtým, ako prijme rozhodnutie podľa odseku 5, s ohľadom na požiadavku zachovania dôvernosti. Toto rozhodnutie, ako aj odchýlky uvedené v odsekoch 1 a 2, budú publikované v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

8. Grécko môže využívať odchýlku od článkov 4, 11, 12, 13, 18, 23 a/alebo 24 tejto smernice pre geografické oblasti a časové obdobia stanovené v licenciách vydaných pred 15. marcom 2002 a v súlade so smernicou 98/30/ES pre rozvoj a výhradné využívanie distribučných sietí v určitých geografických oblastiach.

Článok 29

Postup preskúmania

V prípade, že správa uvedená v článku 31 ods. 3 dospeje k záveru, podľa ktorého, vzhľadom na účinný spôsob, ktorým bol realizovaný prístup do siete v členskom štáte, ktorý spôsobí vznik plne účinného, nediskriminačného a neobmedzovaného prístupu do siete, Komisia dospela k záveru, že určité povinnosti ukladané touto smernicou podnikom (vrátane tých, ktoré sa týkajú právneho oddelenia pre prevádzkovateľov distribučnej sústavy) nie sú úmerné sledovaným cieľom, môže príslušný členský štát zaslať Komisii žiadosť o výnimku z tejto požiadavky.

Žiadosť má členský štát bezodkladne oznámiť Komisii spolu so všetkými podstatnými informáciami potrebnými na preukázanie, že záver, ku ktorému dospela správa o zabezpečení účinného prístupu do siete, bude dodržaný.

Komisia prijme stanovisko do troch mesiacov od obdržania oznámenia s ohľadom na žiadosť členského štátu a v prípade potreby zašle návrhy Európskemu parlamentu a Rade na zmeny a doplnky príslušných ustanovení smernice. Komisia môže v návrhu na zmenenie a doplnenie smernice navrhnúť vyňatie príslušného členského štátu od určitých požiadaviek pod podmienkou, že tento členský štát zavedie rovnako účinné vhodné opatrenia.

Článok 30

Výbor

1. Komisii pomáha Výbor.

2. Tam, kde sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zohľadnením ustanovení článku 8 toho istého rozhodnutia.

3. Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Článok 31

Predkladanie správ

1. Komisia monitoruje a posudzuje uplatňovanie tejto smernice a predkladá správu o jej celkovom pokroku Európskemu parlamentu a Rade najneskôr do konca prvého roka nasledujúceho po nadobudnutí účinnosti tejto smernice a potom jedenkrát ročne. Správa sa týka minimálne:

- a) získaných skúseností a dosiahnutého pokroku pri vytváraní úplného a plne funkčného vnútorného trhu s plynom a prekážok, ktoré v tomto ohľade zostávajú, vrátane aspektov dominantného postavenia na trhu, koncentrácie na trhu, koristníckeho a antikoncekurenčného správania sa;
- b) odchýlky udelenej podľa tejto smernice, vrátane uplatnenia odchýlky stanovenej v článku 13 ods. 2 s cieľom možného prehodnotenia prahových hodnôt;
- c) rozsahu, v ktorom boli požiadavky na oddelenie a stanovenie taríf obsiahnuté v tejto smernici úspešné pri zabezpečovaní spravodlivého a nediskriminačného prístupu do plynárenskej sústavy spoločenstva, a vyrovnanej úrovne hospodárskej súťaže, ako aj hospodárskych, ekologických a sociálnych dopadov otvorenia trhu s plynom pre odberateľov;
- d) preskúmania otázok súvisiacich s úrovňou kapacity sústavy a bezpečnosti dodávky zemného plynu v rámci spoločenstva, predovšetkým existujúcej a plánovanej rovnováhy medzi dopytom a ponukou, berúc do úvahy fyzickú kapacitu pre výmeny medzi oblasťami, a rozvoja zásobníkov (vrátane otázok proporcionality trhovej regulácie v tomto odvetví);
- e) špeciálnu pozornosť bude venovať opatreniam prijatým členskými štátmi na pokrytie špičkovej spotreby a na riešenie výpadku v dodávkach jedného alebo viacerých dodávateľov;
- f) všeobecné hodnotenie pokroku dosiahnutého vzhľadom na dvojstranné vzťahy s tretími krajinami, ktoré ťažia a vyvážajú alebo dopravujú zemný plyn, vrátane pokroku v integrácii trhu, obchode a prístupe do sietí v týchto tretích krajinách;
- g) potrebu možných požiadaviek na zosúladenie, ktoré nie sú spojené s ustanoveniami tejto smernice.

Kde je to vhodné, môže táto správa obsahovať odporúčania a opatrenia pôsobiace proti negatívnym účinkom dominantného postavenia na trhu a koncentrácie na trhu.

2. Každé dva roky sa má správa uvedená v odseku 1 týkať aj analýzy rôznych opatrení prijatých členskými štátmi na plnenie povinností služby vo verejnom záujme spolu s preskúmaním účinnosti týchto opatrení a najmä ich vplyvov na hospodársku súťaž na trhu s plynom. Kde je to vhodné, môže správa obsahovať odporúčania na opatrenia, ktoré je potrebné prijať na národnej úrovni s cieľom dosiahnuť vysokú úroveň služby vo verejnom záujme alebo opatrenia, ktoré majú zabrániť rozkladu trhu.

3. Komisia zašle Európskemu parlamentu a Rade najneskôr do 1. januára 2006 podrobnú správu popisujúcu pokrok pri tvorbe vnútorného trhu s plynom. Správa má brať do úvahy predovšetkým:

- existenciu nediskriminačného prístupu do siete;
- účinnú reguláciu;
- rozvoj prepojovacej infraštruktúry, podmienky tranzitu a situáciu v bezpečnosti dodávok v rámci spoločenstva;
- rozsah, v akom pre malé podniky a domácnosti pribúdajú plné výhody otvorenia trhu, najmä s ohľadom na úroveň služby vo verejnom záujme;
- rozsah, v akom sú trhy v praxi otvorené účinnej hospodárskej súťaži, vrátane aspektov dominantného postavenia a koncentrácie na trhu a koristníckeho alebo antikoncekurenčného správania;
- rozsah, v akom odberatelia skutočne menia svojich dodávateľov a opätovne dohodujú nové tarify;
- vývoj cien, vrátane cien za dodávky vo vzťahu k stupňu otvorenia trhov;
- či existuje účinný a nediskriminačný prístup pre tretie strany k zásobníkom plynu, ak je to technicky a/alebo ekonomicky nevyhnutné pre zabezpečenie účinného prístupu do sústavy;
- skúsenosti získané uplatňovaním tejto smernice, pokiaľ ide o účinnú nezávislosť prevádzkovateľov sústav vo vertikálne integrovaných podnikoch a či boli okrem funkčnej nezávislosti a oddelenia účtovania vyvinuté ďalšie opatrenia, ktoré majú rovnaký účinok ako právne oddelenie.

V prípade potreby zašle Komisia Európskemu parlamentu a Rade návrhy zamerané najmä na zaručenie vysokej úrovne služby vo verejnom záujme.

V prípade potreby zašle Komisia Európskemu parlamentu a Rade návrhy zamerané najmä na zabezpečenie plnej a efektívnej nezávislosti prevádzkovateľov distribučnej sústavy do 1. júla 2007. Ak je to nevyhnutné, musia tieto návrhy v súlade so zákonmi o hospodárskej súťaži zväziť aj opatrenia zaoberajúce sa problematikou dominantného postavenia a koncentrácie na trhu a koristníckeho a antikonkurenčného správania.

Článok 32

Zrušovacie ustanovenia

1. Smernica 91/296/EHS sa zrušuje s účinnosťou od 1. júla 2004 bez toho, aby boli dotknuté zmluvy uzavreté podľa článku 3 ods. 1 smernice 91/296/EHS; ich platnosť zostáva zachovaná a vykonávajú sa podľa podmienok uvedenej smernice.

2. Smernica 98/30/ES sa zrušuje od 1. júla 2004 bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa termínov na transpozíciu a uplatnenie spomínanej smernice. Odkazy na zrušenú smernicu sa interpretujú ako odkazy na túto smernicu a treba ich interpretovať v súlade s korelačnou tabuľkou uvedenou v prílohe B.

Článok 33

Vykonávanie

1. Členské štáty uvedú najneskôr do 1. júla 2004 do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

2. Členské štáty môžu odložiť vykonávanie článku 13 ods. 1 do 1. júla 2007. Tým nie sú dotknuté požiadavky obsiahnuté v článku 13 ods. 2.

3. Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

Článok 34

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiaty deň po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 35

Adresáti

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

V Bruseli 26. júna 2003

Za Európsky parlament

predseda

P. COX

Za Radu

predseda

A. TSOCHATZOPOULOS

PRÍLOHA A

Opatrenia na ochranu spotrebiteľa

Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá spoločenstva o ochrane spotrebiteľa, najmä smerníc 97/7/ES Európskeho parlamentu a Rady ⁽¹⁾ a smernice Rady 93/13/ES ⁽²⁾, slúžia opatrenia uvedené v článku 3 na zabezpečenie, aby odberatelia:

- a) mali právo uzavrieť so svojím poskytovateľom plynárenských služieb zmluvu, ktorá špecifikuje:
  - totožnosť a adresu dodávateľa;
  - poskytované služby, požadovanú úroveň kvality služieb, ako aj dobu pre počiatkové pripojenie;
  - typy ponúkaných služieb údržby, ak sú v ponuke;
  - prostriedky, akými možno získať aktuálne informácie o všetkých platných tarifách a poplatkoch za údržbu;
  - dobu trvania zmluvy, podmienky jej predĺženia a ukončenia poskytovania služieb a platnosti zmluvy, existenciu práva na odstúpenie od zmluvy;
  - akékoľvek zmluvné úpravy týkajúce sa kompenzácií a náhrad platných v prípade, že nebola dodržaná úroveň kvality zmluvných služieb a
  - metóda začatia postupov na urovanie sporov v súlade s písmenom f).

Podmienky musia byť spravodlivé a vopred dobre známe. V každom prípade musia byť tieto informácie poskytnuté pred uzavretím alebo potvrdením zmluvy. Ak je zmluva uzavretá cez sprostredkovateľa, musia byť vyššie uvedené informácie takisto poskytnuté pred uzavretím zmluvy;

- b) dostanú primerané oznámenie o úmysle zmeniť podmienky zmluvy a budú informovaní o svojom práve odstúpiť od zmluvy pri obdržaní takéhoto oznámenia. Poskytovatelia služieb v primeranej lehote priamo upozornia svojich predplatiteľov na akékoľvek zvýšenie poplatkov, nie však neskôr ako za jedno bežné účtovacie obdobie po nadobudnutí účinnosti takéhoto zvýšenia. Členské štáty zabezpečia, aby odberatelia mohli slobodne odstúpiť od zmluvy, ak nesúhlasia s novými podmienkami oznámenými ich poskytovateľom plynárenských služieb;
- c) dostanú transparentné informácie o platných cenách a tarifách a o štandardných podmienkach týkajúcich sa prístupu a využívania plynárenských služieb;
- d) dostanú na výber niekoľko spôsobov platby. Každý rozdiel v podmienkach má odrážať náklady dodávateľa z uplatnenia rôznych platobných systémov. Všeobecné podmienky musia byť spravodlivé a transparentné. Majú byť stanovené jasným a zrozumiteľným jazykom. Odberatelia majú byť chránení proti nečestným alebo zavádzajúcim metódam predaja;
- e) nebudú spoplatňovaní za zmenu dodávateľa;
- f) majú právo využívať výhody transparentných, jednoduchých a nenákladných postupov pre riešenie ich sťažností. Tieto postupy majú umožňovať urovnávať spory spravodlivo a pohotovo a poskytovať systém náhrad a kompenzácií, ak je tento zaručený. Vždy, keď je to možné, majú dodržiavať zásady stanovené v odporúčaniach Komisie č. 98/257/ES ⁽³⁾;
- g) účastníci pripojení na plynárenskú sústavu budú informovaní o svojich právach byť zásobovaní zemným plynom stanovenej kvality za primerané ceny v rámci platných vnútroštátnych právnych predpisov.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 144, 4.6.1997, s. 19.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 115, 17.4.1998, s. 31.

PRÍLOHA B

Korelačná tabuľka

SMERNICA 98/30/ES	TÁTO SMERNICA
Článok 1	Článok 1 Rozsah pôsobnosti
Článok 2	Článok 2 Definície
Článok 3	Článok 3 Povinnosti služby vo verejnom záujme a ochrana spotrebiteľa
Článok 4	Článok 4 Postup pre udelenie povolenia
—	Článok 5 Monitorovanie bezpečnosti dodávky
Článok 5	Článok 6 Technické pravidlá
Článok 6	Článok 7 Určenie prevádzkovateľov sústavy
Článok 7	Článok 8 Úlohy prevádzkovateľov sústavy
—	Článok 9 Oddelenie prevádzkovateľov prepravnej sústavy
Článok 8	Článok 10 Zachovávanie dôvernosti prevádzkovateľmi prepravnej sústavy
Článok 9 ods. 1	Článok 11 Určenie prevádzkovateľov distribučnej sústavy
Článok 10	Článok 12 Úlohy prevádzkovateľov distribučnej sústavy
—	Článok 13 Oddelenie prevádzkovateľov distribučnej sústavy
Článok 11	Článok 14 Zachovávanie dôvernosti prevádzkovateľmi distribučnej sústavy
—	Článok 15 Prevádzkovateľ kombinovanej sústavy
Článok 12	Článok 16 Právo prístupu k účtovníctvu
Článok 13	Článok 17 Oddelenie účtovníctva
Článok 14 – 16	Článok 18 Prístup tretích strán
—	Článok 19 Prístup k zásobníkom
Článok 23	Článok 20 Prístup do ťažobných plynovodných sietí
Článok 17	Článok 21 Odmietnutie prístupu
—	Článok 22 Nová infraštruktúra
Článok 18 a 19	Článok 23 Otvorenie trhu a vzájomnosť
Článok 20	Článok 24 Priame plynovody
Článok 21ods. 2 – 3 a článok 22	Článok 25 Regulačné orgány
Článok 24	Článok 26 Ochranné opatrenia
Článok 25	Článok 27 Odchýlky súvisiace so záväzkami typu take-or-pay
Článok 26	Článok 28 Vznikajúce a izolované trhy
—	Článok 29 Postup preskúmania
—	Článok 30 Výbor

SMERNICA 98/30/ES	TÁTO SMERNICA
Článok 27 a 28	Článok 31 Predkladanie správ
—	Článok 32 Zrušovacie ustanovenia
Článok 29	Článok 33 Vykonávanie
Článok 30	Článok 34 Nadobudnutie účinnosti
Článok 31	Článok 35 Adresáti
	Príloha A Opatrenia na ochranu spotrebiteľa